WWW.SAMMU.UZ | WWW.TADQIQOT.UZ IMPACT-FACTOR SJIF: 6.025 ISSN: 2181-9300

БИОМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛ БИОМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ

JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE

ДАВРИЙЛИГИ: 2016-2026

ЖИЛД 11
СОН 4
2026

ЧОП ЭТИЛГАН САНА: 09.09.2026

Тадқиқот ва ишланмалар орқали бутун дунё бўйлаб илмий амалиётларни хабардор қилиш

ISSN 2181-9300

DOI Journal 10.26739/2181-9300

БИОМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ

11 ЖИЛД, 4 СОН

ЖУРНАЛ БИОМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ

ТОМ 11, НОМЕР 4

JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE

VOLUME 11, ISSUE 4

ТОШКЕНТ-2026

БИОМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ

№4 (2026) DOI http://dx.doi.org/10.26739/2181-9300-2026-4

Бош муҳаррир:

Ризаев Жасур Алимжанович
тиббиёт фанлари доктори, профессор,
Самарқанд давлат тиббиёт университети ректори
ORCID ID: 0000-0001-5468-9403

Бош муҳаррир ўринбосари:

Зиядуллаев Шухрат Худайбердиевич
тиббиёт фанлари доктори, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Иммунология ва инсон геномикаси институти директор ўринбосари,
ORCID ID: 0000-0002-9309-3933

Масъул котиб:
Шаханова Шахноза Шавкатовна
DSc, Самарқанд давлат тиббиёт университети, онкология кафедраси доценти
ORCID ID:0000-0003-0888-9150

Нашр учун масъул:
Алимов Жалолиддин Усмон ўғли
PhD, Доцент Тошкент давлат тиббиёт университети Чирчиқ филиали, ORCID ID:0009-0009-3959-9878

ТАҲРИРИЯТ КЕНГАШИ:

Арипова Тамара Уктамовна
Иммунология ва инсон геномикаси институти директори – тиббиёт фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси академиги

Jin Young Choi
Сеул миллий университети Стоматология мактаби оғиз ва юз-жағ жаррохлиги департаменти профессори, Жанубий Кореянинг юз-жағ ва эстетик жаррохлик ассоциацияси президенти

Kemalettin Aydin
профессор Sağlık Bilimleri Üniversitesi ректори, ORCID ID:0000-0003-0714-7075

Абдуллаева Наргиза Нурмаматовна
тиббиёт фанлари доктори, профессор, Самарканд давлат тиббиёт университети проректори, 1-клиникаси бош врачи. ***ORCID ID:*** *0000-0002-7529-4248*

Орипов Фирдавс Суръатович
тиббиёт фанлари доктори, профессор, Самарканд давлат тиббиёт университети Гистология, цитология ва эмбриология кафедраси мудири
ORCID ID: *0000-0002-0615-0144*

Мавлянов Фарход Шавкатович
тиббиёт фандар доктори, Самарқанд давлат тиббиёт университети болалар жарроҳлиги кафедраси доценти
ORCID ID: *0000-0003-2650-4445*

Магзумова Наргиза Махкамовна
тиббиёт фанлари доктори, Тошкент давлат тиббиёт университети Оилавий тиббиётда акушерлик ва гинекология кафедра профессори ***ORCID ID****: 0000-0002-9313-4918*

Очилов Улуғбек Усмонович
DSc, доцент, СамДТУ Дипломдан кейинги таълим факултети Психиатрия курси мудири. СамДТУ Илмий кенгаши котиби. https://orcid.org/0000-0003-3553-8727

Шавази Наргиз Нуралиена
DSc. Доцент, СамДМУ 3-сон акушерлик ва гинекология кафедраси мудири https://orcid.org/0000-0001-7859-9955

Юлдашев Равшан Захидович
Тожикистон Давлат тиббиёт университети Онкология ва нур ташхиси кафедраси мудири, Тиббиёт фанлари доктори, Профессор. Душанбе, Тожикистон. https://orcid.org/0009-0002-7165-5373

Самиева Гулноза Уткуровна
тиббиёт фанлари доктори, профессор, Самарканд давлат тиббиёт университети ORCID ID: 0000-0002-6142-7054

Саидов Саидамир Аброрович
тиббиёт фанлар доктори, Тошкент фармацевтика институти
ORCID ID: *0000-0002-6616-5428*

Бабаджанов Ойбек Абдужаббарович
тиббиёт фанлари доктори, Тошкент давлат тиббиёт университети, Тери-таносил, болалар тери-таносил касалликлари ва ОИТС кафедраси доценти
ORCID ID: *0000-0002-3022-916X*

Теребаев Билим Алдамуратович
тиббиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент педиатрия тиббиёт институти Факультет болалар хирургия кафедраси. ***ORCID ID:*** *0000-0002-5409-4327*

Юлдашев Ботир Ахматович
тиббиёт фанлари доктори, Самарканд давлат тиббиёт университети №2-сон Педиатрия, неонаталогия ва болалар касалликлари пропедевтикаси кафедраси доценти.
ORCID ID: *0000-0003-2442-1523*

Ибрагимова Малика Худайбергановна
тиббиёт фанлари доктори, профессор Тошкент давлат тиббиёт университети
ORCID ID:*0000-0002-9235-1742*

Даминов Феруз Асадуллаевич
Самарканд давлат тиббиёт университети, 2-сон Даволаш факультети декани, тиббиёт фанлари доктори, доцент. Самарқанд, Ўзбекистон.

Миржураев Элбек Миршавкатович
тиббиёт фанлари доктори, профессор УзССВ Тиббий ходимларни касбий малакасини ривожлантириш марказининг Нейрореабилитация кафедраси мудири, Тошкент, Узбекистон

Тағаев Шерқабул Бойқабулович
тиббиёт фанлари доктори, хирургия кафедраси доценти Тошкент давлат тиббиёт университети. ORCID: 0009-0004-7661-9253.

Сайфутдинов Зайниддин Асамутдинович
PHD, Республика ихтисослаштирилган педиатрия илмий-амалий тиббиёт маркази, ORCID ID:0009-0007-5270-1297

Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ЖУРНАЛ БИОМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ

№4 (2026) DOI http://dx.doi.org/10.26739/2181-9300-2026-4

Главный редактор:

Ризаев Жасур Алимджанович
доктор медицинских наук, профессор, Ректор Самаркандского государственного медицинского университета, **ORCID ID:** 0000-0001-5468-9403

Заместитель главного редактора:

Зиядуллаев Шухрат Худайбердиевич
доктор медицинских наук, Заместитель директора Института иммунологии и геномики человека Академии наук Республики Узбекистан,
ORCID ID: 0000-0002-9309-3933

Ответственный секретарь:
Шаханова Шахноза Шавкатовна
DSc, доцент кафедры онкологии Самаркандского государственного медицинского университета
ORCID ID:0000-0003-0888-9150

Ответственный за публикацию:
Алимов Жалолиддин Усмон угли
PhD, Доцент Чирчикского филиала Ташкентского Государственного медицинского университета, ORCID ID:0009-0009-3959-9878

РЕДАКЦИОННЫЙ КОЛЛЕГИЯ:

Арипова Тамара Уктамовна
директор Института иммунологии и геномики человека доктор медицинских наук, профессор, академик АН РУз

Jin Young Choi
профессор департамента оральной и челюстно-лицевой хирургии школы стоматологии Стоматологического госпиталя Сеульского национального университета, Президент Корейского общества челюстно-лицевой и эстетической хирургии

Kemalettin Aydin
профессор, ректор Университета медицинских наук (Sağlık Bilimleri Üniversitesi), ORCID ID:0000-0003-0714-7075

Абдуллаева Наргиза Нурмаматовна
*доктор медицинских наук, профессор, проректор Самаркандского государственного медицинского университета, **ORCID ID**: 0000-0002-7529-4248*

Орипов Фирдавс Суръатович
доктор медицинских наук, профессор, заведующий кафедрой Гистологии, цитологии и эмбриологии Самаркандского государственного медицинского университета
***ORCID ID**: 0000-0002-0615-0144*

Мавлянов Фарход Шавкатович
*доктор медицинских наук, доцент кафедры Детской хирургии Самаркандского государственного медицинского университета, **ORCID ID:** 0000-0003-2650-4445*

Магзумова Наргиза Махкамовна
Доктор медицинских наук, профессор кафедры акушерства и гинекологии Семейной медицины Ташкентский государственный медицинский университет
***ORCID ID**: 0000-0002-9313-4918*

Очилов Улугбек Усманович
DSc, доцент, заведующий курсом психиатрии факультета постдипломного образования СамГМУ. Секретарь Ученого совета СамГМУ.
https://orcid.org/0000-0003-3553-8727

Шавази Наргиз Нуралиевна
DSc. доцент, заведующая кафедрой акушерства и гинекологии N 3 СамГМУ.
https://orcid.org/0000-0001-7859-9955

Юлдашев Равшан Захидович
Заведующий кафедрой Онкологии и лучевой диагностики Таджикского медицинского университета, д.м.н., профессор.Душанбе, Таджикистан
https://orcid.org/0009-0002-7165-5373

Самиева Гульноза Уткуровна
доктор медицинских наук, профессор Самаркандского государственного медицинского университета.
***ORCID ID:** 0000-0002-6142-7054*

Саидов Саидамир Аброрович
доктор медицинских наук, Ташкентский фармацевтический институт
***ORCID ID:** 0000-0002-6616-5428*

Бабаджанов Ойбек Абдужаббарович
доктор медицинских наук, Ташкентский государственный медицинский университет, доцент кафедры Дерматовенерология, детская дерматовенерология и СПИД,
***ORCID ID**: 0000-0002-3022-916X*

Теребаев Билим Алдамуратович
доктор медицинских наук, доцент кафедры Факультетской детской хирургии Ташкентского педиатрического медицинского института.
ORCID ID: 0000-0002-5409-4327

Юлдашев Ботир Ахматович
доктор медицинских наук, доцент кафедры Педиатрии, неонаталогии и пропедевтики детских болезней №2 Самаркандского государственного медицинского университета
***ORCID ID:** 0000-0003-2442-1523*

Ибрагимова Малика Худайберганова
доктор медицинских наук, профессор Ташкентский государственный медицинский университет
***ORCID ID:**0000-0002-9235-1742*

Даминов Феруз Асадуллаевич
Декан лечебного факультета №2 Самаркандского государственного медицинского университета, доктор медицинских наук, доцент. Самарканд, Узбекистан.

Мирджураев Эльбек Миршавкатович
Заведующий кафедрой Нейрореабилитации Центра развития профессиональной квалификации медицинских работников МЗ РУз, д.м.н., профессор Ташкент, Узбекистан

Тагаев Шеркабул Бойкабулович
доктор медицинских наук, доцент кафедры хирургии, Ташкентский государственный медицинский университет.
ORCID: 0009-0004-7661-9253.

Сайфутдинов Зайниддин Асамутдинович
PHD, Республиканский специализированный научно-практический медицинский центр педиатрии ORCID ID:0009-0007-5270-1297

Верстка: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE

№4 (2026) DOI http://dx.doi.org/10.26739/2181-9300-2026-4

Chief Editor:

Rizaev Jasur Alimjanovich
MD, DSc, Professor of Dental Medicine,
Rector of the Samarkand State Medical University
ORCID ID: 0000-0001-5468-9403

Deputy Chief Editor:

Ziyadullaev Shukhrat Khudayberdievich
Doctor of Medical Sciences, Deputy Director of the Institute of Immunology and Human Genomics of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan
ORCID ID: 0000-0002-9309-3933

Responsible secretary:
Shakhanova Shakhnoza Shavkatovna
DSc, Docent Department of Oncology
Samarkand State medical university
ORCID ID:0000-0003-0888-9150

Responsible for publication:
Alimov Jaloliddin Usmon Ugli
PhD, Associate Professor at Chirchik Branch of Tashkent State Medical University,
ORCID ID:0009-0009-3959-9878

EDITORIAL BOARD:

Aripova Tamara Uktamovna
Director of the Institute of Immunology and Human Genomics - Doctor of Medical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan

Jin Young Choi
Professor Department of Oral and Maxillofacial Surgery School of Dentistry Dental Hospital Seoul National University, President of the Korean Society of Maxillofacial Aesthetic Surgery

Kemalettin Aydin
Professor, Rector of Health Sciences University (Sağlık Bilimleri Üniversitesi), ORCID ID:0000-0003-0714-7075

Abdullaeva Nargiza Nurmamatovna
Doctor of Medical Sciences, Professor, Vice-Rector Samarkand State Medical University, Chief Physician of the 1st Clinic ORCID ID: 0000-0002-7529-4248

Oripov Firdavs Suratovich
Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Department of Histology, Cytology and Embryology of Samarkand State Medical University. ORCID ID: 0000-0002-0615-0144

Mavlyanov Farkhod Shavkatovich
Doctor of Medicine, Associate Professor of Pediatric Surgery, Samarkand State Medical University ORCID ID: 0000-0003-2650-4445

Magzumova Nargiza Makhamovna
Doctor of Medical Sciences, Professor, Department of Obstetrics and Gynecology, Family Medicine, Tashkent State Medical University. ORCID ID: 0000-0002-9313-4918

Ochilov Ulugbek Usmanovich
DSc, Docent, Head of the Psychiatry Course at the Faculty of Postgraduate Education of SamSMU. Secretary of the Academic Council of SamSMU. https://orcid.org/0000-0003-3553-8727

Shavazi Nargiz Nuraliyena
DSc, Associate Professor, Head of the Department of Obstetrics and Gynecology N 3 of Samarkand State Medical University. https://orcid.org/0000-0001-7859-9955

Yuldashev Ravshan Zakhidovich
Head of the Department of Oncology and Radiation Diagnostics at Tajik State Medical University, Doctor of Medical Sciences, Professor. Dushanbe, Tajikistan https://orcid.org/0009-0002-7165-5373

Samieva Gulnoza Utkurovna
doctor of Medical Sciences, Professor, Samarkand State Medical University ***ORCID ID****: 0000-0002-6142-7054*

Saidov Saidamir
Doctor of Medical Sciences, Tashkent Pharmaceutical Institute, ORCID ID: 0000-0002-6616-5428

Babadjanov Oybek Abdujabbarovich
Doctor of sciences in medicine, Tashkent State Medical University, Docent the Department of Dermatovenerology, pediatric dermatovenerology and AIDS, ORCID ID: 0000-0002-3022-916X

Terebaev Bilim Aldamuratovich
Doctor of Medical Sciences, Associate Professor, Tashkent Pediatric Medical Institute, Faculty of Children Department of Surgery. ORCID ID: 0000-0002-5409-4327.

Yuldashev Botir Akhmatovich
Doctor of Medical Sciences, Associate Professor of Pediatrics, Neonatology and Propaedeutics of Pediatrics, Samarkand State Medical University No. 2. ORCID ID: 0000-0003-2442-1523

Ibragimova Malika Xudayberganova
Doctor of Medical Sciences, Professor, Tashkent State Medical University ORCID ID:0000-0002-9235-1742

Daminov Feruz Asadullaevich
Dean of the Faculty of Medicine No. 2, Samarkand State Medical University, Doctor of Medical Sciences, Associate Professor. Samarkand, Uzbekistan.

Mirjuraev Elbek Mirshavkatovich
Head of the Department of Neyroreabilitation Center for the development of professional qualification of medical workers, Doctor of Medical Sciences, Professor. Tashkent, Uzbekistan https://orcid.org/0009-0008-2111-4388

Tagaev Sherkabul Baykabulovich
Doctor of Medical Sciences, Associate Professor of Surgery Department, Tashkent State Medical University ORCID: 0009-0004-7661-9253.

Sayfutdinov Zayniddin Asamutdinovich
PHD, Republican Specialized Scientific and Practical Medical Center of Pediatrics ORCID ID:0009-0007-5270-1297

Page Maker: Khurshid Mirzakhmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

OBSTETRICS AND GYNECOLOGY

1. **Shopulotova Zarina Abdumuminovna**
   INDIVIDUALIZATION OF ART PROTOCOLS IN PATIENTS WITH DIFFERENT OVARIAN RESERVE……12
2. **Sulaymonova Madina Shuxratovna, Nasimova Nigina Rustamovna**
   EFFECTIVENESS OF MODERN METHODS FOR RESTORING REPRODUCTIVE FUNCTION IN WOMEN WITH PREMATURE OVARIAN INSUFFICIENCY……..20
3. **Khudoykulova Zukhra Sobir qizi, Nasimova Nigina Rustamovna**
   A COMPREHENSIVE APPROACH TO THE DIAGNOSIS AND TREATMENT OF MENSTRUAL DISORDERS IN ADOLESCENT GIRLS WITH OBESITY……..26
4. **Jalolova Iroda Abdujabborovna**
   ANALYSIS OF LONG-TERM OUTCOMES OF SURGICAL TREATMENT OF PELVIC ORGAN PROLAPSE BASED ON PATIENT-REPORTED ASSESSMENTS……..33
5. **Umarova Khosiyat Nadimovna, Nasimova Nigina Rustamovna**
   MODERN ASPECTS OF DIAGNOSING BENIGN GYNECOLOGICAL DISORDERS IN GIRLS AND ADOLESCENTS WITH MÜLLERIAN DUCT ANOMALIES…….41
6. **Akhmadjonova Gulnoza Murodovna, Nasimova Nigina Rustamovna, Ortikova Feruzakhon Makhmudovna**
   MODERN CLINICAL AND MORPHOLOGICAL APPROACHES TO THE INVESTIGATION OF PLACENTAL TISSUE IN PLACENTAL ABRUPTION…….49
7. **Gafurov Jakhongir Mumindjanovich**
   ASSESSMENT OF APOPTOSIS FACTORS IN UTERINE SCAR REGION IN WOMEN AFTER CAESAREAN SECTION……62
8. **Gafurov Jakhongir Mumindjanovich**
   RISK FACTORS AND PREDICTION OF UTERINE SCAR INSUFFICIENCY AFTER CAESAREAN SECTION.....68

ANESTHESIOLOGY AND INTENSIVE CARE

9. **Naubetova Saltanat Dauletiyarovna**
   CLINICAL AND METABOLIC OUTCOMES OF RISK-STRATIFIED PREVENTION OF POSTOPERATIVE NAUSEA AND VOMITING IN PATIENTS WITH MORBID OBESITY 75
10. **Bektemirova Norbuvi Tukhtaevna**
    COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF THE HEMOSTASIS SYSTEM, BLOOD ACID-BASE STATUS, AND CORTISOL LEVEL IN PATIENTS WITH PURULENT-SEPTIC DISEASES OF THE CHEST.....83

HYGIENE

11. **Nasirdinov Mavlonjon, Akhunova Makhfuza, Sobirov Ogabek**
    DIETARY PATTERNS OF ADOLESCENT GIRLS WITH IRON DEFICIENCY ANEMIA DURING THE SUMMER VACATION PERIOD……93
12. **Makhmudova Maryamjon Khaitovna, Khudayberganov Anatoliy Sagatbaevich**
    24-HOUR URINARY SODIUM EXCRETION AS A HYGIENIC CRITERION FOR ASSESSING SODIUM INTAKE IN PATIENTS WITH CARDIOVASCULAR DISEASES 103

13. Ermatov Nizom Jumakulovich, Niyazmetov Muradbek Atabayevich, Kamilov Djamshid Yuldashevich
SANITARY AND HYGIENIC ASSESSMENT AND PROSPECTS FOR THE USE OF GROUNDWATER SOURCES TO SUPPLY DRINKING WATER TO THE POPULATION OF THE URGENCH AND KHANKA DISTRICTS OF THE KHOREZM REGION.....110

PEDIATRIC SURGERY

14. **Akhmedov Islomjon Yusufjonovich, Rizaev Jasur Alimjanovich**
THE EFFECTIVENESS OF DIAGNOSTIC MEASURES IN ACUTE HYDRONEPHROSIS AND UNILATERAL OBSTRUCTIVE MEGAURETHRITIS.....125

CARDIAC SURGERY

15. **Zhabbarov Ogabek Ozimboy ogli, Mullabaeva Guzal Uchqunovna, Sharipov Islom Mamatkhanovich**
PREDICTORS OF POSTOPERATIVE ATRIAL FIBRILLATION AFTER CORONARY ARTERY BYPASS GRAFTING AND THE PREVENTIVE EFFICACY OF POSTERIOR PERICARDIOTOMY.....133
16. **Zhabbarov Ogabek Ozimboy ogli, Mullabaeva Guzal Uchqunovna, Sharipov Islom Mamatkhanovich**
METHODS FOR THE PREVENTION OF POSTOPERATIVE ATRIAL FIBRILLATION IN PATIENTS UNDERGOING CARDIAC SURGERY.....151
17. **Zhabbarov Ogabek Ozimboy ogli, Mullabaeva Guzal Uchqunovna, Sharipov Islom Mamatkhanovich**
CLINICAL EFFICACY OF POSTERIOR PERICARDIOTOMY IN THE PREVENTION OF POSTOPERATIVE ATRIAL FIBRILLATION FOLLOWING CORONARY ARTERY BYPASS GRAFTING.....165

MORPHOLOGY

18. Khuseynova Gulshan Khuseynovna
IMMUNOHISTOCHEMICAL ASSESSMENT OF MORPHOLOGICAL CHANGES IN THE KIDNEYS (Bcl-2) AGAINST THE BACKGROUND OF SPINAL SHOCK RESULTING FROM MODERATE SPINAL CORD INJURY……...176
19. Rajabova Nargiza Khazratkulovna, Kodirov Oybek Uktam ugli
MODERN METHODS OF MORPHOLOGICAL, MORPHOMETRIC AND IMMUNOHISTOCHEMICAL ASSESSMENT OF SPLEEN TISSUE: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW.....188
20. Okboyev Zairullo Burievich, Nishanov Daniyar Anarboevich
HISTOCHEMICAL FEATURES OF CONNECTIVE TISSUE FORMATION IN FACIAL SOFT TISSUES FOLLOWING XENOGRAFT IMPLANTATION.....195
21. Akhtamov Azizbek Avaz ugli, Radjabov Akhtam Boltaevich
MORPHOLOGICAL AND MORPHOMETRIC CHANGES IN THE PANCREAS OF 15-MONTH-OLD RATS UNDER THE INFLUENCE OF EXPERIMENTAL ALCOHOL INTOXICATION.....202

NARCOLOGY

22. Tadjibaev Uktam Askarovich, Ashurov Zarifjon Sharifovich
ALCOHOL DEPENDENCE AND POST-COVID DISTURBANCES: CURRENT CONCEPTS OF CLINICAL RELATIONSHIPS, MECHANISMS, AND RELAPSE FACTORS……...207

PUBLIC HEALTH AND HEALTHCARE MANAGEMENT

23. Jumaniyazov Davronbek Khusainboyevich
ORGANIZATIONAL AND MANAGEMENT DEFECTS AND CONTINUITY PROBLEMS IN THE GERONTOLOGICAL MEDICAL CARE SYSTEM (A CASE STUDY OF THE SAMARKAND REGION)……..218

24. Islamov Murod Tuychievich, Akilov Khabibulla Ataullaevich
ECONOMIC EFFICIENCY OF A RISK-ORIENTED MODEL OF QUALITY AND SAFETY MANAGEMENT OF MEDICAL CARE IN PRIVATE MULTIDISCIPLINARY CLINICS…….226

OPHTHALMOLOGY

25. Mukhamadiev Rakhman Omanovich, Ochilova Nafisa Nomozovna
PTERYGIUM: CURRENT PERSPECTIVES ON MORPHOFUNCTIONAL CHANGES AND RECURRENCE PREVENTION.....233

PEDIATRICS

26. Izomiddinova Mokhinur Kamoliddinovna
EVALUATION OF A COMPREHENSIVE TREATMENT METHOD FOR VARIOUS IRON DEFICIENCY TYPES IN CHRONIC KIDNEY DISEASE IN CHILDREN WITH CARDIOVASCULAR COMPLICATIONS.....242

PSYCHONEUROLOGY

27. Kuchimova Charos Azamatovna, Ochilov Ulugbek Usmanovich
CLINICAL AND PSYCHOPATHOLOGICAL FEATURES OF VASCULAR-ORIGIN PSYCHOORGANIC SYNDROME ASSOCIATED WITH DEPRESSIVE DISORDERS IN ELDERLY PATIENTS AND THE DYNAMICS OF TREATMENT EFFICACY.....251

28. Tashkenov Elyorbek Mamatkodirovich
CLINICAL-NEUROIMAGING AND PATHOGENETIC CHARACTERISTICS OF ACUTE ISCHEMIC STROKE…….259

ONCOLOGY, RADIOLOGY AND HEMATOLOGY

29. Rizaev Jasur Alimjanovich, Kadirov Khamidulla Khikmatovich, Rahimov Nodir Maxammatkulovich
ORGANIZATIONAL FACTORS OF ACCESSIBILITY AND QUALITY OF ONCOLOGICAL CARE AND DIRECTIONS FOR IMPROVING EARLY DETECTION OF PROSTATE CANCER……...266

30. Shakhanova Shakhnoza Shavkatovna, Kamalova Barno Zafarovna
MYOLYMPHATIC DYSFUNCTION IN BREAST CANCER: CLINICAL AND PATHOGENETIC ASPECTS AND PROSPECTS FOR PREDICTION……..272

31. **Polatova Dzhamilya Shagayratovna, Khayitova Anora Tozhmuratovna, Khujaev Shokhrukhbek Kakhorkbek ugli, Agzamkhodjayeva Dilnoza Anvarovna, Salokhiddinov Khabibullo Adxamjon o‘g‘li, Yevstigneeva Yekaterina Dmitriyevna.**
MODERN TREATMENT STRATEGIES FOR MEDULLOBLASTOMA IN CHILDREN ACCORDING TO MOLECULAR SUBTYPES……282
32. **Polatova Dzhamilya Shagayratovna, Mamedova Guzal Bakirovna, Khujaev Shokhrukhbek Kakhorkbek ugli, Khayitova Anora Tozhmuratovna**
PATIENT ROUTING OF CHILDREN WITH CENTRAL NERVOUS SYSTEM TUMORS: CONTEMPORARY CHALLENGES IN EARLY DIAGNOSIS AND ORGANIZATIONAL APPROACHES.....290
33. **Boboyeva Ayna Ismailovna, Alieva Dilfuza Abdullaeva**
VAGINAL MICROBIOCENOSIS IN WOMEN WITH CERVICAL DYSPLASIA: A COMPREHENSIVE REVIEW OF HPV-POSITIVE AND HPV-NEGATIVE PATIENTS.298
34. **Tumasova Mariya Yuryevna, Khodjibekov Marat Khudoykulovich**
MRI EVALUATION OF SHOULDER STABILIZER INJURIES USING DIXON MRI: DEVELOPMENT OF A COMPREHENSIVE DIAGNOSTIC ALGORITHM.……303
35. **Djuraeva Nigora Mukhsumovna, Abdukhalimova Khanum Valentinovna**
PREOPERATIVE MULTIPARAMETRIC MRI OF ADULT DIFFUSE GLIOMAS IN THE WHO CNS5 ERA: FROM STRUCTURAL IMAGING TO RADIOGENOMICS.....321
36. **Abdurakhmanova Nilufar Rustamovna, Kayumov Abdurakhmon Abdumavlanovich**
SEX-RELATED DIFFERENCES IN CD123 EXPRESSION IN NON-PROMYELOCYTIC ACUTE MYELOID LEUKEMIA: A SINGLE-CENTER COHORT STUDY……..331
37. **Mohammad Din Asmo, Boboev Kodirjon Tukhtabayevich, Ibragimova Sapura Zakhidovna, Sultanova Sheroza Khikmat Kizi, Shamsutdinova Dildora Bakhramovna, Alimov Timur Raufovich**
STUDY OF DIAGNOSTIC METHODS AND THE ROLE OF THIOPURINE METHYLTRANSFERASE (TPMT) GENE POLYMORPHISM IN CHILDREN WITH ACUTE LYMPHOBLASTIC LEUKEMIA (LITERATURE REVIEW)……...342

DENTISTRY AND MAXILLOFACIAL SURGERY

38. **Akhrorkulov Akhtamboy Akmaljonovich, Sadriyev Nizom Najmiddinovich**
PERSONALIZED OPTIMIZATION OF PLATELET-RICH PLASMA AND PLATELET-RICH FIBRIN IN REGENERATIVE DENTISTRY: A COMPREHENSIVE ANALYSIS OF GROWTH FACTOR DYNAMICS, HEMATOLOGICAL VARIABILITY, AND CLINICAL TRANSLATION.....350
39. **Khamidov Mahmud Toshtemirovich, Khabibova Nazira Nasullayevna**
INDIVIDUAL ADAPTIVE CAPS IN THE COMPLEX REHABILITATION OF PATIENTS WITH COMPLETE EDENTULISM: CURRENT STATE OF THE PROBLEM AND FUTURE PERSPECTIVES.....361
40. **Abduvakilov Jakhongir Ubaydullaevich, Fattakhov Ravshan Abdurashidovich, Kobiljonov Jakhongir Kobilovich, Abbasov Aziz Kabilovich**
LABORATORY EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF DENTAL ORTHOPEDIC REHABILITATION OF PATIENTS USING PROVISIONAL CONSTRUCTIONS……..369
41. **Akbarov Avzal Nigmatullaevich, Ziyadullaeva Nigora Saidullaevna, Tulyaganov Jamshid Shovkatovich**
INTEGRATED ASSESSMENT OF DENTAL RISK AND PATIENT LIFE QUALITY DURING DIFFERENTIATED ORTHOPEDIC TREATMENT OF ACID-DEPENDENT STOMACH DISEASES…….376

OTORHINOLARYNGOLOGY

42. Nasretdinova Maxzuna Taxsinovna, Jonuzokov Otabek Kulmamatovich, Erkinova Kamola Faxriddinovna
COMPARATIVE EFFICACY OF DIFFERENTIAL AND MULTIDISCIPLINARY MANAGEMENT TACTICS FOR SEASONAL ALLERGIC RHINOSINUSITIS IN CHILDREN……381

43. Nasretdinova Makhzuna Takhsinovna, Rustamova Etibor Ibragimovna
CLINICAL, PSYCHOEMOTIONAL AND LABORATORY CHARACTERISTICS OF PATIENTS WITH SUBJECTIVE TINNITUS AND HYPERACUSIS COMPARED WITH PATIENTS WITH THE SAME OTOLOGICAL PATHOLOGY WITHOUT THESE SYMPTOMS……...389

44. Nasretdinova Makhzuna Takhsinovna, Rustamova Etibor Ibragimovna
DIFFERENTIAL DIAGNOSIS OF SUBJECTIVE TINNITUS AND HYPERACUSIS: CLINICAL AND PSYCHOEMOTIONAL FEATURES COMPARED WITH SIMILAR OTOLOGICAL PATHOLOGY AND DIAGNOSTIC ACCURACY OF AN INTELLIGENT DATA ANALYSIS ALGORITHM……397

45. Khatamov Jhakhongir Abruevich, Amonov Shavkat Ergashevich
ASSESSMENT OF BLOOD BIOCHEMICAL PARAMETERS DURING COMPLEX TREATMENT OF PATIENTS WITH COMPLICATED CHRONIC SUPPURATIVE OTITIS MEDIA……405

46. Khatamov Jakhongir Abruevich
THE ROLE AND EFFECTIVENESS OF PLASMAPHERESIS IN TREATING COMPLICATED FORMS OF CHRONIC PURULENT OTITIS MEDIA……..414

INTERNAL MEDICINE

47. Shopulotov Shokhrukh Asliddinovich, Pulatov Ulug‘bek Sunatovich
GENETIC ASPECTS OF UROGENITAL REACTIVE ARTHRITIS.....422

48. Ravzatov Jasurbek Bakhromovich, Nabiyeva Dildora Abdumalikovna
CLINICAL AND NUTRITIONAL SIGNIFICANCE OF THE TGF-β1 −509C/T POLYMORPHISM IN LIVER CIRRHOSIS OF DIFFERENT ETIOLOGIES…….430

ENDOCRINOLOGY

49. Kalankhodjaeva Shakhnoza Bakhtiyarovna
MODERN APPROACHES TO THE DIAGNOSIS AND TREATMENT OF GROWTH DISORDERS IN TURNER SYNDROME……..439

DERMATOLOGY

50. Imamov Otabek Sunnatovich, Abduvakhitova Indira Nurullaevna, Makhmudov Sherzod Khasanovich, Dzhumaev Normurod Davlatovich, Malikov Komil Zohidovich, Tokhtayev Gayratillo Shukhratillo ugli.
LABORATORY DIAGNOSTICS OF DERMATOMYCOSIS: MODERN METHODS AND THEIR EFFECTIVENESS…….448

FORENSIC MEDICINE

51. Kamalova Malika Ilkhomovna, Khakimov Sarvar Abduazimovich
DEVELOPMENT OF A SCIENTIFICALLY BASED COMPREHENSIVE METHOD FOR DIAGNOSING AND FORENSIC MEDICAL ASSESSMENT OF POSTASPHYXIAL CONDITIONS……455

52. Kamalova Malika Ilkhomovna, Israilov Mahamadsodiq Solievich
RESULTS OF BACTERIOLOGICAL RESEARCH IN CHILDREN WITH DOLICHOSIGMA AND A NEW APPROACH TO CORRECTING IDENTIFIED DYSBACTERIOSIS AND TREATING CONSTIPATION……..463

ISSN: 2181-9904
www.tadqiqot.uz
БИОМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ
ЖУРНАЛ БИОМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ | JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE

UDK 618.177-089.888.11:618.11-008.64

SHOPULOTOVA Zarina Abdumuminovna
PhD student
Samarkand State Medical University

INDIVIDUALIZATION OF ART PROTOCOLS IN PATIENTS WITH DIFFERENT OVARIAN RESERVE

For citation: Shopulotova Zarina Abdumuminovna. Individualization of ART protocols in patients with different ovarian reserve.

http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.22692332

ABSTRACT

Infertility remains one of the most important challenges in modern reproductive medicine and requires an individualized approach to improve the effectiveness of assisted reproductive technologies (ART). The aim of this study was to evaluate ART outcomes in patients with different ovarian reserve levels and to determine the role of personalized treatment protocols. This prospective study included 60 infertile women treated at the “Beshik” Reproductive Medicine Clinic (Samarkand, Uzbekistan) during 2025–2026. The participants were divided into two groups according to ovarian reserve: normal ovarian reserve (n=30) and diminished ovarian reserve (n=30). Ovarian reserve was assessed using anti-Müllerian hormone levels and antral follicle count, and all patients were additionally stratified according to the POSEIDON concept. Although patients with diminished ovarian reserve demonstrated lower numbers of retrieved oocytes and less favorable embryological outcomes, individualized ovarian stimulation protocols allowed satisfactory rates of oocyte maturation, fertilization, and blastocyst formation to be achieved. The findings indicate that personalization of ART protocols based on ovarian reserve assessment and POSEIDON stratification contributes to improved reproductive outcomes.

Keywords: infertility, assisted reproductive technologies, IVF, ICSI, ovarian reserve, AMH, POSEIDON, personalization

---

ШОПУЛОТОВА Зарина Абдумуминовна
базовый докторант
Самаркандского государственного медицинского университета

ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЯ ПРОТОКОЛОВ ВРТ У ПАЦИЕНТОК С РАЗЛИЧНЫМ ОВАРИАЛЬНЫМ РЕЗЕРВОМ

АННОТАЦИЯ

Бесплодие является одной из наиболее актуальных проблем современной репродуктивной медицины и требует индивидуализированного подхода для повышения эффективности вспомогательных репродуктивных технологий (ВРТ). Целью исследования явилась оценка результатов ВРТ у пациенток с различным овариальным резервом и определение значения

ISSN: 2181-9904
www.tadqiqot.uz
БИОМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ
ЖУРНАЛ БИОМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ | JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE

JALOLOVA Iroda Abdujabborovna
Samarkand State Medical University

ANALYSIS OF LONG-TERM OUTCOMES OF SURGICAL TREATMENT OF PELVIC ORGAN PROLAPSE BASED ON PATIENT-REPORTED ASSESSMENTS

For citation: Jalolova Iroda Abdujabborovna. Analysis of long-term outcomes of surgical treatment of pelvic organ prolapse based on patient-reported assessments.

http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.22693912

ANNOTATION

Objective: To evaluate the long-term outcomes of surgical treatment for pelvic organ prolapse (POP), identify factors affecting treatment effectiveness, and assess changes in patients' quality of life and sexual function following surgery. **Materials and Methods:** The study included 58 women who underwent surgical treatment for pelvic organ prolapse. Patients were followed up for a period ranging from 1 to 3 years after surgery. Anatomical outcomes were assessed using the Pelvic Organ Prolapse Quantification (POP-Q) system. Changes in quality of life and pelvic floor function were evaluated using the Pelvic Floor Distress Inventory (PFDI-20) and Pelvic Floor Impact Questionnaire (PFIQ-7). Sexual function in sexually active patients was assessed using the Pelvic Organ Prolapse/Urinary Incontinence Sexual Questionnaire (PISQ-12). According to the reconstruction technique, patients were divided into two groups: reconstructive procedures using native tissues (n=33) and surgeries involving synthetic prosthetic materials (n=25). **Results:** Most patients demonstrated significant improvement in pelvic organ anatomy and a reduction in clinical symptoms following surgical treatment. Sensations of pelvic pressure, heaviness, and discomfort decreased, while quality-of-life indicators improved. However, some patients developed prolapse recurrence, de novo stress urinary incontinence, chronic pelvic pain syndrome, and sexual dysfunction. Among sexually active women, some reported improvement in sexual life after surgery, whereas others experienced dyspareunia, decreased sexual satisfaction, and deterioration in the quality of intimate relationships. These complications negatively affected overall patient satisfaction with treatment outcomes. **Conclusion:** Surgical treatment of pelvic organ prolapse is an effective method for improving both anatomical and functional outcomes. Nevertheless, prolapse recurrence, de novo stress urinary incontinence, chronic pelvic pain syndrome, and sexual dysfunction remain the major factors adversely affecting quality of life and patient satisfaction. Therefore, assessment of treatment effectiveness should include not only anatomical outcomes but also quality of life, sexual health, and patient-reported outcome measures.

Keywords: pelvic organ prolapse, surgical treatment, long-term outcomes, POP-Q, quality of life, sexual function, stress urinary incontinence, prolapse recurrence.

ДЖАЛОЛОВА Ирода Абдужабборовна
Самаркандский Государственный Медицинский Университет

АНАЛИЗ ОТДАЛЕННЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ХИРУРГИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЯ ПРОЛАПСА ТАЗОВЫХ ОРГАНОВ НА ОСНОВАНИИ ОЦЕНОК, ДАННЫХ ПАЦИЕНТКАМИ

АННОТАЦИЯ

Цель: Оценить отдалённые результаты хирургического лечения пролапса тазовых органов (ПТО), определить факторы, влияющие на эффективность лечения, а также изучить изменения качества жизни и сексуальной функции пациенток после оперативного вмешательства.

Материалы и методы: В исследование были включены 58 женщин, перенесших хирургическое лечение по поводу пролапса тазовых органов. Наблюдение проводилось в течение периода от 1 до 3 лет после операции. Анатомическая эффективность лечения оценивалась с использованием системы количественной оценки пролапса тазовых органов (POP-Q). Изменения качества жизни и функции тазового дна изучались с помощью опросников PFDI-20 и PFIQ-7. У сексуально активных пациенток сексуальная функция оценивалась с использованием специализированного опросника PISQ-12. В зависимости от метода реконструкции пациентки были разделены на две группы: операции с использованием собственных тканей (n=33) и операции с применением синтетических эндопротезов (n=25).

Результаты: В большинстве случаев после хирургического лечения отмечалось улучшение анатомического состояния тазовых органов и уменьшение выраженности клинических симптомов. Снизились чувство тяжести, давления и дискомфорта в области таза, улучшились показатели качества жизни. Вместе с тем у части пациенток были выявлены рецидив пролапса, развитие стрессового недержания мочи de novo, синдром хронической тазовой боли и сексуальная дисфункция. У части сексуально активных женщин после операции наблюдалось улучшение сексуальной жизни, тогда как в отдельных случаях отмечались диспареуния, снижение сексуальной удовлетворённости и ухудшение качества интимных отношений. Указанные осложнения отрицательно влияли на удовлетворённость пациенток результатами лечения.

Заключение: Хирургическое лечение пролапса тазовых органов является эффективным методом улучшения анатомических и функциональных показателей. Однако рецидив заболевания, стрессовое недержание мочи de novo, хроническая тазовая боль и сексуальная дисфункция остаются основными факторами, негативно влияющими на качество жизни и удовлетворённость пациенток результатами лечения. При оценке эффективности хирургической коррекции необходимо учитывать не только анатомические результаты, но и показатели качества жизни, сексуального здоровья и субъективную оценку пациенток.

Ключевые слова: пролапс тазовых органов, хирургическое лечение, отдалённые результаты, POP-Q, качество жизни, сексуальная функция, стрессовое недержание мочи, рецидив пролапса.

JALOLOVA Iroda Abdujabborovna
Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti

BEMORLAR TOMONIDAN BERILGAN BAHOLASH MA’LUMOTLARI ASOSIDA CHANOQ A’ZOLARI PROLAPSINI JARROHLIK YO‘LI BILAN DAVOLASHNING UZOQ MUDDATLI NATIJALARI TAHLILI

ANNOTATSIYA

Maqsad: Chanoq a’zolari prolapsi (ChAP) bo‘lgan bemorlarda jarrohlik davolashning uzoq muddatli natijalarini baholash, davolash samaradorligiga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash hamda bemorlarning hayot sifati va seksual funksiyasidagi o‘zgarishlarni o‘rganish.

Material va metodlar: Tadqiqotga chanoq a’zolari prolapsi bo‘yicha jarrohlik davolash o‘tkazilgan 58 nafar ayol kiritildi. Bemorlar operatsiyadan keyin 1 yildan 3 yilgacha bo‘lgan muddatda kuzatildi. Anatomik samaradorlik POP-Q (Pelvic Organ Prolapse Quantification) tizimi yordamida baholandi. Hayot sifati va chanoq tubi funksiyasidagi o‘zgarishlar PFDI-20 va PFIQ-7 savolnomalari asosida o‘rganildi. Jinsiy faol bemorlarda seksual funksiya PISQ-12 (Pelvic Organ Prolapse/Urinary

Incontinence Sexual Questionnaire) yordamida baholandi. Jarrohlik usullari bemorning o‘z to‘qimalaridan foydalanilgan rekonstruktiv operatsiyalar (n=33) va sintetik endoprotezlar qo‘llanilgan operatsiyalar (n=25) guruhlariga ajratildi.

Natijalar: Kuzatuv davrida aksariyat bemorlarda chanoq a’zolarining anatomik holati va klinik simptomlarida sezilarli yaxshilanish kuzatildi. Operatsiyadan keyin chanoq sohasidagi bosim hissi, og‘irlik va noqulaylik sezgilari kamaydi, hayot sifati ko‘rsatkichlari yaxshilandi. Shu bilan birga, ayrim bemorlarda prolaps retsidivi, de novo stressli siydik tuta olmaslik, surunkali chanoq og‘rig‘i sindromi va seksual disfunksiya qayd etildi. Seksual faol bemorlarning bir qismida jinsiy hayot sifati yaxshilangan bo‘lsa, ayrim hollarda disparuniya, jinsiy qoniqishning pasayishi va intim munosabatlar sifatining yomonlashuvi kuzatildi. Mazkur asoratlar bemorlarning davolash natijalaridan qoniqish darajasiga salbiy ta’sir ko‘rsatdi.

Xulosa: Chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolash anatomik va funksional natijalarni yaxshilashda samarali usul hisoblanadi. Biroq kasallik retsidivi, de novo stressli siydik tuta olmaslik, surunkali chanoq og‘rig‘i va seksual disfunksiyalar bemorlarning hayot sifati hamda davolash natijalaridan qoniqishiga salbiy ta’sir etuvchi asosiy omillar bo‘lib qolmoqda. Jarrohlik davolash samaradorligini baholashda anatomik natijalar bilan bir qatorda hayot sifati, seksual salomatlik va bemorlarning subyektiv baholarini ham inobatga olish zarur.

Kalit so‘zlar: chanoq a’zolari prolapsi, jarrohlik davolash, uzoq muddatli natijalar, POP-Q, hayot sifati, seksual funksiya, stressli siydik tuta olmaslik, prolaps retsidivi.

Chanoq a’zolari prolapsi (ChAP) surunkali va progressiv kechuvchi kasallik bo‘lib, kasallikning rivojlanishi bilan klinik belgilarning tobora kuchayib borishi bilan tavsiflanadi. Patologik jarayonning chuqurlashishi natijasida siydik chiqarish, defekatsiya va reproduktiv funksiyalar bilan bog‘liq buzilishlar yuzaga keladi hamda ularning og‘irligi ortib boradi. Bu holat nafaqat ayollarning jismoniy salomatligiga, balki ularning psixoemotsional holati, ijtimoiy faolligi va hayot sifatiga ham salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Ayniqsa, chanoq a’zolari prolapsining jinsiy hayot sifatiga ta’siri alohida ahamiyatga ega bo‘lib, qin sohasidagi noqulaylik, og‘riq, begona jism hissi, o‘zini past baholash va intim munosabatlardan qochish holatlari ko‘plab bemorlarda jinsiy faollikning pasayishiga olib keladi. Shu sababli zamonaviy tibbiyotda hayot sifati va seksual salomatlikni baholash davolash samaradorligining muhim mezonlaridan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda chanoq a’zolari prolapsini davolashning asosiy usuli jarrohlik korreksiyasi hisoblanadi. Jarrohlik aralashuvining asosiy maqsadi chanoq tubining anatomik yaxlitligini tiklash, a’zolarning normal o‘zaro joylashuvini qayta barqarorlashtirish, funksional buzilishlarni bartaraf etish hamda kasallik retsidivining oldini olishdan iborat. Ushbu yo‘nalishda olib borilgan ko‘plab tadqiqotlar asosan yangi jarrohlik texnologiyalarini ishlab chiqish va mavjud usullarning anatomik samaradorligini baholashga qaratilgan. Biroq so‘nggi yillarda bemorga yo‘naltirilgan yondashuv tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Unga ko‘ra, davolash muvaffaqiyati nafaqat anatomik natijalar, balki bemorning hayot sifati, funksional holati va jinsiy faolligining yaxshilanishi bilan ham baholanadi.

Chanoq a’zolarining anatomik holatini tiklash aksariyat hollarda klinik simptomlarning kamayishiga olib keladi. Biroq ijobiy anatomik natija har doim ham bemorning davolashdan qoniqish darajasi bilan to‘liq muvofiq kelavermaydi. Operatsiyadan keyin paydo bo‘lishi mumkin bo‘lgan siydik tuta olmaslik, surunkali chanoq og‘rig‘i, disparuniya, seksual disfunksiya va boshqa funksional buzilishlar anatomik natija yaxshi bo‘lgan taqdirda ham hayot sifatining pasayishiga sabab bo‘lishi mumkin. Shu munosabat bilan chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolashning uzoq muddatli natijalarini baholashda obyektiv klinik ko‘rsatkichlar bilan bir qatorda bemorlarning subyektiv fikri, ularning jismoniy, ruhiy va seksual holatini ham hisobga olish zarur.

Ushbu tadqiqotning maqsadi chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolashning uzoq muddatli natijalarini bemorlar tomonidan berilgan baholar asosida tahlil qilish hamda hayot sifati va davolash natijalaridan qoniqish darajasiga ta’sir etuvchi asosiy omillarni aniqlashdan iborat bo‘ldi. Bunda operatsiyadan keyingi seksual funksiya holatini baholashga alohida e’tibor qaratildi,

chunki jinsiy salomatlikni saqlash va yaxshilash ayollarning tibbiy hamda ijtimoiy reabilitatsiyasida muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqotga chanoq a’zolari prolapsi bo‘yicha turli xil rekonstruktiv jarrohlik amaliyotlarini boshdan kechirgan bemorlar kiritildi. Jarrohlik aralashuvlari apikal fiksatsiya va fassial rekonstruksiyaning turli kombinatsiyalarini o‘z ichiga olgan. Qo‘llanilgan material turiga qarab barcha operatsiyalar ikki asosiy guruhga ajratildi: bemorning o‘z to‘qimalaridan foydalanilgan rekonstruktiv operatsiyalar – 33 holat va sintetik endoprotezlar qo‘llanilgan operatsiyalar – 25 holat. O‘tkazilgan qiyosiy tahlil turli jarrohlik usullarining nafaqat anatomik natijalarga, balki bemorlarning hayot sifati, seksual funksiyasi va uzoq muddatli davrdagi qoniqish darajasiga ta’sirini baholash imkonini berdi.

Materiallar va tadqiqot usullari

Chanoq a’zolari prolapsini (ChAP) jarrohlik yo‘li bilan davolashning uzoq muddatli natijalari operatsiyadan keyin 1 yildan 3 yilgacha bo‘lgan kuzatuv davrida 58 nafar bemorda baholandi. Tadqiqot Xelsinki deklaratsiyasi talablariga muvofiq o‘tkazildi. Barcha ishtirokchilardan tadqiqotda qatnashish uchun ixtiyoriy xabardor qilingan rozilik olindi. Tadqiqotga kiritilgan bemorlarning yoshi 35 yoshdan 78 yoshgacha bo‘lib, o‘rtacha yoshi 56,2±8,4 yilni tashkil etdi. Reproduktiv davrdagi ayollar 15 nafarni (25,9%), perimenopauza davridagilar 12 nafarni (20,7%) va postmenopauzadagi bemorlar 31 nafarni (53,4%) tashkil qildi. Jami 24 nafar (41,4%) bemor jinsiy faol bo‘lgan. POP-Q tasnifi bo‘yicha II darajali prolaps 11 nafar (19,0%) bemorda, III darajali prolaps 34 nafarida (58,6%) va IV darajali prolaps 13 nafarida (22,4%) aniqlandi. Postgisterektomik prolaps 7 nafar (12,1%) bemorda qayd etildi. Ulardan 3 nafarida prolaps subtotal gisterektomiyadan keyin, 2 nafarida total gisterektomiyadan keyin rivojlangan bo‘lsa, 2 nafar bemorda postgisterektomik prolapsning retsidiv shakli aniqlandi.

Ayrim bemorlarda hamroh ginekologik kasalliklar kuzatildi. Jumladan, tuxumdon kistasi 2 nafar, bachadon miomasi 8 nafar va bachadon bo‘ynining og‘ir displaziyasi 1 nafar bemorda aniqlandi. Ushbu holatlar jarrohlik usulini tanlashda inobatga olindi. Operatsiyagacha bo‘lgan tekshiruvlarda 9 nafar (15,5%) bemorda stressli siydik tuta olmaslik aniqlandi. Ulardan 3 nafarida Kelli usuli bo‘yicha suburetral plikatsiya, 4 nafarida transobturator sintetik tasma (sling) qo‘llanilgan holda bir vaqtning o‘zida korreksiya bajarildi. 2 nafar bemor esa qo‘shimcha antiinkontinensiya operatsiyasini o‘tkazishdan bosh tortdi. Tadqiqot davomida jarrohlik davolashning nafaqat anatomik samaradorligi, balki bemorlarning hayot sifati va seksual funksiyasiga ta’siri ham baholandi. Buning uchun PFDI-20 va PFIQ-7 savolnomalari yordamida chanoq tubi disfunksiyasining kundalik hayotga ta’siri o‘rganildi. Jinsiy faol bemorlarda PISQ-12 savolnomasi asosida seksual funksiya holati baholandi. Bunda jinsiy qoniqish darajasi, disparuniya mavjudligi, jinsiy hayot sifati va intim munosabatlarga ta’sir qiluvchi omillar tahlil qilindi. Bu esa jarrohlik davolashning uzoq muddatli natijalarini bemor nuqtai nazaridan kompleks baholash imkonini berdi. Chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolashda apikal fiksatsiya va fassial rekonstruksiyaning turli kombinatsiyalaridan foydalanildi. Qo‘llanilgan jarrohlik usullari shartli ravishda ikki asosiy guruhga ajratildi: bemorning o‘z to‘qimalaridan foydalanilgan rekonstruktiv operatsiyalar – 33 ta (56,9%) holat va sintetik endoprotezlar qo‘llanilgan jarrohlik aralashuvlari – 25 ta (43,1%) holat. Autologik to‘qimalardan foydalanilgan operatsiyalarda chanoq tubining anatomik tuzilmalarini tiklash mahalliy fassial va boylam apparatlarini rekonstruksiya qilish hisobiga amalga oshirildi. Sintetik endoprotezlar qo‘llanilgan holatlarda esa chanoq a’zolarini qo‘llab-quvvatlash va prolaps retsidivining oldini olish maqsadida zamonaviy to‘rsimon implantlardan foydalanildi. Har ikki guruhda operatsiya natijalari anatomik samaradorlik, funksional holat, hayot sifati hamda seksual funksiya ko‘rsatkichlari bo‘yicha qiyosiy baholandi.

So‘rovnoma savollaridan birortasiga ijobiy javob olingan hollarda qo‘shimcha aniqlashtiruvchi savollar berildi. Xususan, aniqlangan simptom yoki holat operatsiyadan oldin ham mavjud bo‘lganligi yoki yo‘qligi, shuningdek, agar mazkur holat operatsiyagacha kuzatilmagan bo‘lsa, bemor uning paydo bo‘lishini o‘tkazilgan jarrohlik aralashuvi bilan bog‘lash-bog‘lamasligi aniqlandi. Bemorlarning jarrohlik davolash natijalariga munosabatini umumiy baholash maqsadida «Siz o‘tkazilgan jarrohlik davolash natijasidan qoniqasizmi?» degan yakuniy savol qo‘yildi. Mazkur

savol bemorlarning subyektiv qoniqish darajasini va operatsiya samaradorligini ularning nuqtai nazaridan baholash imkonini berdi. Tadqiqot kuzatuv va tavsifiy xarakterga ega bo‘lib, unda qiyosiy tahlil uchun alohida nazorat yoki taqqoslash guruhlari shakllantirilmadi. Shu sababli olingan natijalarni baholashda matematik-statistik tahlil usullaridan foydalanilmadi. Tadqiqot davomida to‘plangan ma’lumotlar asosan sifat jihatidan tahlil qilinib, bemorlarning hayot sifati, funksional holati, seksual salomatligi va jarrohlik davolash natijalaridan qoniqish darajasini tavsiflashga qaratildi.

Tadqiqot natijalari

Operatsiyadan keyingi kuzatuv davrida chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolashning anatomik samaradorligi POP-Q tizimi asosida baholandi. Qin anatomiyasining nazorat nuqtalari tahlili aksariyat bemorlarda chanoq a’zolarining anatomik holati yaxshilanganligini ko‘rsatdi. Qoniqarli anatomik natija sifatida prolapsning I darajasidan oshmagan holatlar qabul qilindi, II va undan yuqori darajadagi o‘zgarishlar esa retsidiv sifatida baholandi. Tadqiqotga kiritilgan 58 nafar bemorning 33 nafarida (56,9%) rekonstruktiv operatsiyalar bemorning o‘z to‘qimalaridan foydalangan holda bajarilgan bo‘lsa, 25 nafarida (43,1%) sintetik endoprotezlar qo‘llanildi. Jarrohlik usullarining samaradorligi anatomik natijalar, chanoq a’zolari funksiyasi, hayot sifati va seksual funksiya ko‘rsatkichlari bo‘yicha baholandi. So‘rovnoma natijalariga ko‘ra, operatsiyadan keyin aksariyat bemorlarda chanoq sohasidagi noqulaylik hissi, bosim va og‘irlik sezgisi kamayganligi qayd etildi. Biroq ayrim bemorlarda chanoq a’zolari disfunksiyasi bilan bog‘liq simptomlarning saqlanib qolishi yoki qayta paydo bo‘lishi kuzatildi. Bunday holatlar hayot sifati ko‘rsatkichlarining pasayishi va davolash natijalaridan qoniqish darajasining kamayishi bilan bog‘liq bo‘ldi. Seksual faol bemorlarda o‘tkazilgan baholash natijalari operatsiyadan keyin intim hayot sifati yaxshilanganligini ko‘rsatdi. Shu bilan birga, ayrim holatlarda disparuniya, jinsiy faollikning cheklanishi yoki jinsiy qoniqishning pasayishi kuzatildi. Ushbu holatlar asosan operatsiyadan keyingi funksional buzilishlar yoki anatomik retsidivlar bilan bog‘liq bo‘ldi.

Umuman olganda, jarrohlik davolash chanoq a’zolari prolapsining klinik belgilari va funksional buzilishlarini kamaytirish, bemorlarning hayot sifati hamda seksual salomatligini yaxshilashda samarali usul ekanligi qayd etildi. Tadqiqot davomida siydik tuta olmaslik simptomlarining operatsiyadan keyingi holati alohida baholandi. Chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolash vaqtida antiinkontinensiya korreksiyasini qabul qilmagan ayrim bemorlarda keyingi kuzatuvlarda mazkur simptomlarning kamayishi yoki to‘liq yo‘qolishi qayd etildi. Bu holat chanoq a’zolari prolapsini korreksiya qilishning ayrim bemorlarda siydik chiqarish funksiyasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatishini tasdiqlaydi.

Shu bilan birga, bir qator bemorlarda operatsiyadan keyin ham stressli siydik tuta olmaslik belgilari saqlanib qolgan yoki ilk bor namoyon bo‘lgan. Ayrim bemorlar mazkur holatni o‘tkazilgan jarrohlik aralashuvi bilan bog‘lashgan. De novo stressli siydik tuta olmaslikning rivojlanishi bemorlarning hayot sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatib, ularning jismoniy faolligi, mehnat qobiliyati va ijtimoiy faolligi cheklanishiga sabab bo‘lgan.

Seksual funksiyani baholash natijalari operatsiyadan keyingi davrda turlicha o‘zgarishlarni ko‘rsatdi. Bemorlarning bir qismi intim hayot sifatida ijobiy o‘zgarishlar kuzatilganligini ta’kidladi. Ular jinsiy xohishning ortishi, jinsiy qoniqish darajasining yaxshilanishi hamda prolaps bilan bog‘liq noqulaylik hissining kamayganligini qayd etdilar.

Biroq ayrim bemorlarda seksual funksiyaning yomonlashuvi kuzatildi. Bunday holatlarda asosiy shikoyatlar jinsiy aloqa vaqtida og‘riq (disparuniya), jinsiy faollikning pasayishi va intim munosabatlardan qoniqish darajasining kamayishi bilan bog‘liq bo‘ldi. Ayrim bemorlarda jinsiy aloqa vaqtida siydik tuta olmaslik epizodlari qayd etilgan bo‘lib, bu holat ularda xavotir, uyalish, o‘zidan norozilik va psixologik diskomfort paydo bo‘lishiga olib kelgan.

Tahlil natijalari shuni ko‘rsatdiki, operatsiyadan keyingi davrda hayot sifati va davolash natijalaridan qoniqish darajasiga salbiy ta’sir etuvchi asosiy omillar sifatida chanoq a’zolari prolapsining retsidivi, de novo stressli siydik tuta olmaslik, surunkali chanoq og‘riği sindromi hamda seksual disfunksiyalar namoyon bo‘lgan. Mazkur holatlar mavjud bo‘lgan bemorlar jarrohlik davolash natijalarini ko‘proq salbiy baholaganlar.

Umuman olganda, jarrohlik davolash chanoq a’zolari prolapsining klinik simptomlarini kamaytirish, hayot sifati va seksual salomatlik ko‘rsatkichlarini yaxshilashda samarali bo‘lgan. Biroq operatsiyadan keyingi funksional buzilishlar va seksual disfunksiyalarning saqlanib qolishi yoki rivojlanishi ayrim bemorlarda davolash natijalaridan qoniqmaslikning asosiy sabablaridan biri bo‘lib qolmoqda.

Muhokama

O‘tkazilgan tadqiqot natijalari chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolashdan keyin ham ayrim bemorlarda anatomik va funksional buzilishlar saqlanib qolishi mumkinligini ko‘rsatdi. Olingan ma’lumotlar adabiyotlarda keltirilgan natijalar bilan muvofiq bo‘lib, kasallik retsidivi jarrohlik davolashdan keyingi eng dolzarb muammolardan biri bo‘lib qolmoqda. Shuningdek, retsidivlar uchrash chastotasining yosh ortishi bilan ko‘payishi ham boshqa tadqiqotlar natijalari bilan uyg‘un ekanligi qayd etildi.

Tahlil natijalariga ko‘ra, bemorlarning jarrohlik davolash natijalaridan norozi bo‘lishiga asosiy sabab sifatida kasallik retsidivi namoyon bo‘ldi. Shu bilan birga, operatsiyadan keyin rivojlangan de novo stressli siydik tuta olmaslik, seksual funksiyaning yomonlashishi va surunkali chanoq og‘rig‘i sindromi ham bemorlarning hayot sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatuvchi muhim omillar sifatida aniqlandi.

Bemorlar tomonidan berilgan baholar tahlili shuni ko‘rsatdiki, anatomik jihatdan muvaffaqiyatli deb baholangan holatlarda ham ayrim funksional buzilishlar saqlanib qolishi mumkin. Xususan, siydik chiqarish va ichak faoliyati bilan bog‘liq ayrim simptomlar operatsiyadan keyin ham kuzatildi. Bu holatlar nafaqat chanoq a’zolari prolapsi bilan, balki yoshga bog‘liq o‘zgarishlar, metabolik buzilishlar va boshqa hamroh kasalliklar bilan ham izohlanishi mumkin.

Tadqiqotning muhim jihatlaridan biri seksual funksiyani baholash bo‘ldi. Natijalarga ko‘ra, bemorlarning bir qismida operatsiyadan keyin jinsiy hayot sifati yaxshilangan bo‘lsa, boshqa bir qismida aksincha, intim munosabatlardan qoniqish darajasi pasayganligi qayd etildi. Seksual funksiyaning yomonlashishiga asosiy sabablar sifatida disparuniya, jinsiy aloqa vaqtidagi noqulaylik hissi, surunkali chanoq og‘rig‘i hamda siydik tuta olmaslik epizodlari qayd etildi. Ayniqsa, jinsiy aloqa vaqtida siydik tuta olmaslik holatlari bemorlarda psixologik diskomfort, xavotir, uyalish hissi va o‘zini past baholash kabi holatlarni keltirib chiqargan. Shu munosabat bilan chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolash samaradorligini baholashda faqat anatomik natijalar bilan cheklanib qolmasdan, bemorlarning hayot sifati, psixoemotsional holati va seksual salomatligiga ham alohida e’tibor qaratish lozim. Chunki operatsiyaning muvaffaqiyati ko‘p jihatdan bemorning o‘zini qanday his qilishi, kundalik va ijtimoiy faolligi hamda intim hayoti sifati bilan belgilanadi.

Tadqiqot natijalari chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolash aksariyat bemorlarda ijobiy anatomik va funksional samara berganligini ko‘rsatdi. Biroq retsidivlar, de novo stressli siydik tuta olmaslik, surunkali chanoq og‘rig‘i sindromi va seksual disfunksiyalar operatsiyadan keyingi davrda hayot sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatuvchi asosiy omillar bo‘lib qolmoqda. Kelgusida ushbu asoratlarning oldini olishga qaratilgan profilaktik va reabilitatsion chora-tadbirlarni takomillashtirish zarur hisoblanadi.

Prolaps simptomlari kuzatilgan bemorlarning barchasida ham mazkur holat jarrohlik davolash natijalaridan norozilikka sabab bo‘lmagan. Bemorlarning bir qismida anatomik retsidiv mavjud bo‘lishiga qaramasdan, uning hayot sifatiga ta’siri ahamiyatsiz deb baholangan. Bu holat chanoq a’zolari prolapsining klinik belgilari va bemor tomonidan qabul qilinishi har doim ham obyektiv anatomik ko‘rsatkichlar bilan to‘liq muvofiq kelmasligini ko‘rsatadi. Shu nuqtai nazardan, davolash samaradorligini baholashda nafaqat anatomik natijalar, balki bemorning subyektiv hissiyoti va hayot sifati ko‘rsatkichlarini ham hisobga olish muhim ahamiyatga ega.

Jarrohlik davolashdan keyin retsidivlar uchrash chastotasining saqlanib qolayotganligi mazkur muammoning dolzarbligini yana bir bor tasdiqlaydi. Bu holat retsidiv rivojlanishiga olib keluvchi xavf omillarini chuqur o‘rganish va yuqori xavf guruhiga kiruvchi bemorlarda sintetik materiallardan foydalanish uchun aniq ko‘rsatmalarni ishlab chiqish zarurligini ko‘rsatadi.

Bemorlarning davolash natijalaridan qoniqmasligiga olib keluvchi muhim omillardan biri operatsiyadan keyin rivojlangan de novo stressli siydik tuta olmaslik hisoblanadi. Stressli siydik tuta

olmaslik ham, chanoq a’zolari prolapsi ham chanoq tubi disfunksiyasining asosiy klinik ko‘rinishlaridan biri bo‘lib, ularning patogenezi o‘zaro chambarchas bog‘liqdir. Prolaps mavjud bo‘lgan holatlarda yashirin siydik tuta olmaslik mexanizmlarining shakllanishi mumkin. Jarrohlik yo‘li bilan prolaps bartaraf etilganidan keyin ushbu kompensator mexanizmlar yo‘qolib, operatsiyagacha namoyon bo‘lmagan siydik tuta olmaslik simptomlari yuzaga chiqishi mumkin.

Hozirgi vaqtda operatsiyadan keyin rivojlanuvchi stressli siydik tuta olmaslikning oldini olish bo‘yicha yagona yondashuv mavjud emas. Shu sababli chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolashga tayyorgarlik ko‘rish bosqichida yashirin siydik tuta olmaslikni aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi. Bu bemorni ehtimoliy xavflar haqida oldindan xabardor qilish, davolash taktikasini muhokama qilish va operatsiya hajmini birgalikda belgilash imkonini beradi.

Tadqiqot natijalari seksual funksiyaning hayot sifatidagi ahamiyatini yana bir bor tasdiqladi. Seksual salomatlik ayolning jismoniy, ruhiy va ijtimoiy farovonligining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Chanoq a’zolari prolapsi mavjud bo‘lgan bemorlarda anatomik nuqsonlarning bartaraf etilishi, simptomlarning kamayishi va o‘z tanasiga nisbatan ijobiy munosabat shakllanishi tufayli operatsiyadan keyin seksual hayot sifati yaxshilanishi mumkin. Biroq jarrohlik aralashuvining o‘zi ham ayrim holatlarda seksual funksiyaga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Jarrohlikdan keyin hosil bo‘ladigan chandiq to‘qimalar, mahalliy qon aylanishi va innervatsiyaning o‘zgarishi, qin uzunligi va o‘qining o‘zgarishi, shuningdek gormonal omillar jinsiy faollikning pasayishiga sabab bo‘lishi mumkin. Tadqiqot davomida ayrim bemorlarda disparuniya, jinsiy xohishning pasayishi, jinsiy qoniqish darajasining kamayishi va intim munosabatlar sifati yomonlashganligi qayd etildi. Mazkur holatlar bemorlarning operatsiya natijalaridan qoniqish darajasiga sezilarli ta’sir ko‘rsatgan. Shu munosabat bilan operatsiya usulini tanlashda bemorning yoshi, reproduktiv rejalari, jinsiy faolligi va hayot sifati bilan bog‘liq ehtiyojlarini hisobga olish muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy rekonstruktiv jarrohlik usullarining keng imkoniyatlari har bir bemor uchun individuallashtirilgan yondashuvni qo‘llash imkonini beradi. Bundan tashqari, ayrim bemorlarda bachadon ekstirpatsiyasidan keyin kuzatilgan surunkali chanoq og‘rig‘i sindromi ham hayot sifatiga jiddiy salbiy ta’sir ko‘rsatdi. Doimiy og‘riq sindromi jismoniy faollikning cheklanishi, psixoemotsional buzilishlar va ijtimoiy moslashuvning pasayishiga olib kelib, bemorlarning jarrohlik davolash natijalarini salbiy baholashiga sabab bo‘ldi. Shunday qilib, chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolash samaradorligini baholashda anatomik natijalar bilan bir qatorda hayot sifati, seksual funksiya, siydik chiqarish funksiyasi va psixoemotsional holat kabi ko‘rsatkichlarni ham kompleks tahlil qilish zarur hisoblanadi.

Xulosa

Bemorlar tomonidan berilgan baholarni tahlil qilish chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolash natijalarini nafaqat anatomik nuqsonlarni bartaraf etish nuqtai nazaridan, balki funksional natijalar va bemorlarning hayot sifati jihatidan ham har tomonlama baholash imkonini berdi. Tadqiqot natijalari bemorlarning davolash natijalaridan qoniqmasligiga sabab bo‘luvchi asosiy omillarni aniqlash imkonini berdi. Bunday omillar qatoriga kasallik retsidivining rivojlanishi, operatsiyadan keyin paydo bo‘lgan de novo stressli siydik tuta olmaslik, seksual disfunksiyalar hamda ayrim holatlarda surunkali chanoq og‘rig‘i sindromi kiradi. Mazkur holatlar bemorlarning jismoniy faolligi, psixoemotsional holati, ijtimoiy faolligi va intim hayoti sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatib, jarrohlik davolash natijalarining subyektiv bahosini pasaytirgan.

O‘tkazilgan tadqiqot chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li bilan davolash samaradorligini yanada oshirish uchun qo‘shimcha o‘rganishni talab qiluvchi qator muhim yo‘nalishlarni belgilab berdi. Ularga quyidagilar kiradi: biriktiruvchi to‘qimalarning funksional yetishmovchiligi yuqori bo‘lgan xavf guruhidagi bemorlarni aniqlash mezonlarini ishlab chiqish; sintetik endoprotezlardan foydalanish uchun ko‘rsatmalarni takomillashtirish; sintetik materiallar qo‘llanilgan holatlarda retsidivlar rivojlanishining sabablarini chuqur o‘rganish; yashirin stressli siydik tuta olmaslikni aniqlashning samarali va amaliyotda qo‘llash mumkin bo‘lgan diagnostika usullarini joriy etish; turli rekonstruktiv jarrohlik usullarining seksual funksiya va intim hayot sifatiga ta’sirini o‘rganish; operatsiyadan keyingi davrda hayot sifati va seksual salomatlikni yaxshilashga qaratilgan reabilitatsiya dasturlarini takomillashtirish. Shunday qilib, chanoq a’zolari prolapsini jarrohlik yo‘li

bilan davolash samaradorligini baholashda anatomik natijalar bilan bir qatorda funksional holat, hayot sifati, seksual funksiya va bemorlarning davolash natijalaridan qoniqish darajasini ham kompleks baholash muhim ahamiyatga ega. Шундай қилиб, чаноқ аъзолари пролапсини хирургик даволаш самарадорлигини баҳолашда анатомик натижалар билан бир қаторда функционал ҳолат, ҳаёт сифати, сексуал функция ва беморларнинг даволаш натижаларидан қониқиш даражасини ҳам комплекс баҳолаш муҳим аҳамиятга эга.

REFERENCES/СНОСКИ/IQTIBOSLAR:

1. Bondarchuk S.V., Ionova T.I., Odin V.I. et al. Principles and Methods of Quality of Life Research in Medicine. Saint Petersburg: Military Medical Academy; 2020. 102 p.
2. Robinson D., Prodigalidad L.T., Chan S., et al. International Urogynecology Consultation Chapter 1 Committee 4: Patients' Perception of Disease Burden of Pelvic Organ Prolapse. Int Urogynecol J. 2022;33(2):189–210.
3. Barber M.D., Walters M.D., Bump R.C. Short Forms of Two Condition-Specific Quality-of-Life Questionnaires for Women with Pelvic Floor Disorders (PFDI-20 and PFIQ-7). Am J Obstet Gynecol. 2005;193(1):103–113.
4. Rogers R.G., Coates K.W., Kammerer-Doak D., et al. A Short Form of the Pelvic Organ Prolapse/Urinary Incontinence Sexual Questionnaire (PISQ-12). Int Urogynecol J. 2003;14(3):164–168.
5. Maher C., Feiner B., Baessler K., Schmid C. Surgical Management of Pelvic Organ Prolapse in Women. Cochrane Database Syst Rev. 2013;(4).
6. Barber M.D. Pelvic Organ Prolapse. BMJ. 2016;354.
7. Dietz H.P., Maher C. Pelvic Organ Prolapse and Sexual Function. Int Urogynecol J. 2013;24(11):1853–1857.
8. Nygaard I., Barber M.D., Burgio K.L., et al. Prevalence of Symptomatic Pelvic Floor Disorders in US Women. JAMA. 2008;300(11):1311–1316.
9. Haylen B.T., de Ridder D., Freeman R.M., et al. An International Urogynecological Association (IUGA) / International Continence Society (ICS) Joint Report on Terminology for Female Pelvic Floor Dysfunction. Neurourol Urodyn. 2010;29(1):4–20.
10. Jelovsek J.E., Maher C., Barber M.D. Pelvic Organ Prolapse. Lancet. 2007;369(9566):1027–1038.
11. Bump R.C., Mattiasson A., Bø K., et al. The Standardization of Terminology of Female Pelvic Organ Prolapse and Pelvic Floor Dysfunction. Am J Obstet Gynecol. 1996;175(1):10–17.
12. Altman D., Väyrynen T., Engh M.E., et al. Anterior Colporrhaphy versus Transvaginal Mesh for Pelvic Organ Prolapse. N Engl J Med. 2011;364(19):1826–1836.
13. Serati M., Salvatore S., Uccella S., et al. Surgical Treatment for Pelvic Organ Prolapse and Its Effects on Female Sexuality. J Sex Med. 2011;8(5):1470–1478.
14. Alimjanovich J. R., Agababyan L. R., Kamalov A. I. Prevention and Treatment of Postpartum Hemorrhage // Central Asian Journal of Medical and Natural Sciences. – 2021. – Vol. 2, No. 4. – P. 204–209.
15. Alimdjanovich J. R., Ibragimovich A. K. Organization of Monitoring of the Quality of Services Provided for the Prevention and Fight Against Postpartum Bleeding in Women // Central Asian Journal of Medical and Natural Sciences. – 2021. – Vol. 2, No. 6. – P. 14–21.
16. Brubaker L., Cundiff G.W., Fine P., et al. Abdominal Sacrocolpopexy with Burch Colposuspension to Reduce Urinary Stress Incontinence. N Engl J Med. 2006;354(15):1557–1566.
17. Weber A.M., Walters M.D., Piedmonte M.R., Ballard L.A. Anterior Colporrhaphy: A Randomized Trial of Three Surgical Techniques. Am J Obstet Gynecol. 2001;185(6):1299–1306.

ISSN 2181-9300

DOI Journal 10.26739/2181-9300

БИОМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ
ЖУРНАЛ БИОМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ
JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000